# Praktiske oplysninger

Her finder du relevante oplysninger om rejser til Balkan

## Pas og visum

Albanien, Nordmakedonien, Montenegro, Kosovo og Bosnien-Hercegovina kræver ikke visum af danske statsborgere ved ophold under 90 dage, men passet skal være gyldigt i mindst 3 måneder ud over opholdets varighed. Der skal være mindst to tomme sider i passet ved indrejse.

Det er altid en god idé at have en ekstra kopi af passets informationsside med. Den opbevares et andet sted end selve passet.

## Vaccination

Som i de fleste andre lande, anbefales det at være vaccineret mod smitsom leverbetændelse (hepatitis A), stivkrampe og difteri. Tal evt. med egen læge.

Du kan også orientere dig på Seruminstituttets hjemmeside. Der kan være forskel på, hvilke vaccinationer der tilrådes.

I forbindelse med din vaccination har Viktors Farmor en række rabataftaler, du kan gøre brug af:

Rejsemedicinsk- og Medicinsk Speciallægeklinik på Jens Baggesens Vej 90 B, 8200 Aarhus N. Du vil ved rejseaftale med Viktors Farmor opnå 10 % i rabat (5 % ved japansk hjernebetændelse). For at opnå rabatten skal du oplyse dit fakturanummer for rejsen.

Udlandsvaccinationen I/S på Ørestads Boulevard 5, 2300 København S. Når du rejser med Viktors Farmor, kan du få 10 % på rejsevaccinationer. For at opnå rabatten skal du oplyse dit fakturanummer for rejsen.

Danske Lægers Vaccinations Service med over 45 klinikker fordelt over hele landet. Her får du som gæst med Viktors Farmor 10 % i rabat på alle deres rejsevacciner. Du skal blot meddele, at du rejser med Viktors Farmor.

## Valuta

Valutaen i de forskellige lande varierer.

- Montenegro og Kosovo: Euro (EUR). 100 EUR = 750 DKK

- Albanien: Lek (ALL). 100 ALL = 7,5 DKK

- Nordmakedonien: Makedonsk denar (MKD). 100 MDK = 12 DKK.

- Bosnien-Hercegovina: Konvertibel mark (BAM). 100 BAM = 380 DKK.

Vi anbefaler, at du tager euro med hjemmefra. Selvom den lokale valuta er en anden, kan man betale med euro de fleste steder. Vær dog opmærksom på, at eventuelle byttepenge gives i den lokale valuta, så det kan være en fordel at medbringe små sedler. Bemærk også, at kursen ved betaling i euro ofte er dårligere end ved veksling.

Hvis du ønsker at veksle, findes der vekselkontorer flere steder, hvor du kan omveksle euro til den lokale valuta.

Nogle butikker og restauranter accepterer kreditkort, men det kan variere meget, så det er en god idé at have kontanter på sig.

## Fysisk form på rejsen

For at deltage på Viktors Farmors rejser til Balkan kræves det, at du er godt gående og i almindelig fysisk form. Rejsen er ikke egnet for bevægelseshæmmede.

Du skal kunne gå mindst 5 km om dagen og håndtere lette stigninger i terrænet. Derudover forventes det, at du selv kan håndtere din bagage undervejs.

## Telefoni og internet

**Telefoni**. Der er udmærket mobildækning i alle fem lande. Undersøg priserne ved din teleudbyder.

**Internet.** På de fleste hoteller er der trådløst internet.

## Elektricitet

I Albanien, Nordmakedonien, Montenegro, Kosovo og Bosnien-Hercegovina anvendes strøm med en spænding på 220-230 V, hvilket er det samme som i Danmark. De fleste steder benyttes stiktype C og F, som er kompatible med danske stik, så en adapter er som regel ikke nødvendig.

## Drikkevand

I Albanien, Nordmakedonien, Montenegro, Kosovo og Bosnien-Hercegovina anbefales det generelt ikke at drikke vand direkte fra hanen, da kvaliteten kan variere. En flaske vand (1,5 liter) koster cirka 1 euro.

## Måltider

Vi skal være forberedt på, at maden på Balkan ofte er mere simpel, end hvad vi er vant til herhjemme.

## Drikkepenge

I Albanien, Nordmakedonien, Montenegro, Kosovo og Bosnien-Hercegovina er det almindeligt at give drikkepenge som en del af den gode servicekultur. Det forventes ikke altid, men det værdsættes og er en god måde at vise tilfredshed med servicen på.

- **Restauranter:** Det er sædvanligt at give 5-10 % af regningen i drikkepenge, hvis der ikke allerede er lagt et servicegebyr til.
- **Taxaer:** Rund beløbet op til nærmeste hele tal eller giv en lille ekstra sum.
- **Hoteller:** Det er normalt at give drikkepenge til piccoloer (ca. 1-2 euro pr. kuffert) og rengøringspersonale (ca. 1-2 euro pr. dag).

Drikkepenge til chauffører og lokalguider er inkluderet i prisen på alle Viktors Farmors grupperejser.

## Foto

Spørg altid om tilladelse før du tager billeder eller videoer af mennesker. Nogle mennesker kan være følsomme over for fotografering af kulturelle eller religiøse årsager. Tag desuden ikke billeder af mennesker fra bussen, da vi her ikke har mulighed for at spørge om lov.

Lad være med at fotografere i lufthavnen og ved militære installationer.

## Prisniveau

Prisniveauet i Albanien, Nordmakedonien, Montenegro, Kosovo og Bosnien-Hercegovina er generelt lavere end i Danmark. Et måltid på en lokal restaurant koster typisk 40-80 DKK, mens et måltid på en finere restaurant ligger omkring 100-200 DKK. En lokal øl fås for 10-20 DKK, og en kop kaffe koster omkring 5-15 DKK på lokale caféer og restauranter.

## Bagage og håndbagage

Bagage bør aldrig være tungere, end at man til enhver tid kan bære det selv.

Vær opmærksom på at flyselskaberne ikke tillader powerbanks og e-cigaretter i den indcheckede bagage. Medbringer du disse apparater, skal de derfor i håndbagagen.

Vandrestave skal i den indcheckede bagage.

Sørg altid for at have en tandbørste samt lidt ekstra tøj/undertøj i håndbagagen så man er forberedt på det tilfælde, at bagagen kan være forsinket på bestemmelsesstedet.

Vigtig medicin bør altid være i håndbagagen. Medbringer du receptpligtig medicin i din håndbagage, skal navnet på etiketten og flybilletten stemme overens.

## Klima

Balkan-regionen byder på varieret klima afhængigt af området og årstiden:

- **Kystområder:** Langs Middelhavskysten er klimaet subtropisk, med varme, tørre somre og milde, regnfulde vintre. Dette gælder for områder i Montenegro og det sydlige Albanien.
- **Indlandet:** Klimaet i de indre dele af Balkan, såsom Kosovo, Nordmakedonien og Bosnien-Hercegovina, er kontinentalt. Her er somrene varme, mens vintrene kan være kolde med temperaturer, der ofte når under frysepunktet.

Omkring 60 % af Balkan er dækket af bjerge, hvilket skaber stor lokal variation i vejret. På samme dag kan man opleve solskin og temperaturer omkring 20 grader i lavlandet, mens bjergområder kan byde på regn og temperaturer helt ned til 0 grader. Rejser du i juli, bør du dog forvente og forberede dig på væsentligt højere temperaturer.

Vi anbefaler, at du pakker tøj til både varme og kølige dage samt en regnjakke eller paraply, da vejret kan være uforudsigeligt, især i bjergrige områder.

## Tidsforskel

Albanien, Nordmakedonien, Montenegro, Kosovo og Bosnien-Hercegovina er alle i samme tidszone som Danmark, Central European Time (CET), hvilket betyder, at der ingen tidsforskel er mellem disse lande og Danmark.

# Pakkeliste

**Husk at supplere pakkelisten med:**

- Vindtæt jakke

- Vækkeur (hvis man ikke har et på telefonen)

- Paraply/regntøj hvis vejrudsigten lover regn

- Lille dagtursrygsæk

- Gode gå/vandresko

- Kasket eller solhat + solbriller

- Evt. medicin mod maveinfektion (tal med egen læge)

- En lille flaske håndrens (fås på apoteket eller hos Matas)

- Tørklæde ifm. besøg i moskéer og ortodokse kirker. Gælder kun kvinder.

- Tøj der dækker skuldre og til under knæet ifm. besøg i moskéer og ortodokse kirker. Gælder både mænd og kvinder.

# Værd at vide

*For alle, der skal ud at rejse med Viktors Farmor, tilbydes 10% på varer, som ikke er nedsatte på Spejdersports webshop. Fordelskoden oplyses ved bestilling af rejse. Du kan se alle rabatordninger på siden "Rabataftaler": https://www.viktorsfarmor.dk/om-viktors-farmor/fordele*